GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SE PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 97. *Sâmbătă 16 (28) Iunie* **1884.**

Braşovŭ în 15 (27) Iunie.

„Arĕtărĭ criminale s'au făcutŭ numai în contra conducătorilorŭ românĭ din Selagiu“ — aşa ne spunea „Pester Lloyd“ mai alaltaerĭ. Cetitorii numitului ḍiarŭ vorŭ fi creḍutŭ că cine scie ce fărădelegĭ au comisŭ Românii Selagienĭ, décă numai contra lorŭ s'au intentatŭ procese criminale.

Primirămŭ o corespondenţă din Sĕlagiu, care ne arată cu cea mai mare obiectivitate cum au decursŭ alegerile din Cehulŭ-Selagiului. Vomŭ publica-o în numĕrulŭ de mâne. In acelaşŭ numĕrŭ vomŭ reproduce în traducere fidelă şi unŭ articulŭ alŭ oposiţionalului „Ellenzék“ din Cluşiu, care descopere tóte ticăloşiile, câte s'au comisŭ din partea guvernamentalilorŭ la acea alegere. Acestŭ ḍiarŭ face de astă dată escepţiune dela regulă şi, cu tóte că condamnă atitudinea românéscă a d-lui Georgiu Popŭ, sbiciuesce fărădelegile celorŭ dela putere.

„Adevĕrulŭ, ḍice „Ellenzék,“ este că în cerculŭ Cehului-Sĕlagiului *au învinsŭ vr'o 140 de alegĕtorĭ maghiarĭ față cu 8—9 sute de alegĕtorĭ românĭ* şi au învinsŭ nu în vr'o lupă dréptă constituţională, ci *cu mijlóce nelegale, folosindu-se de forţă contra alegĕtorilorŭ lui George Popŭ.*

Etă după „Ellenzék,“ mijlócele de carĭ s'au folositŭ ómenii puterei ca se împiedece alegerea candidatului partidei naţionale române:

a) S'au închisŭ podurile de peste Someşŭ aşa că trecerea peste ele era imposibilă şi alegĕtorii lui George Popŭ au fostŭ siliţĭ sĕ facă mare ocolŭ şi se trécă pe nisce luntriţe improvisate.

b) Alegĕtorii lui George Popŭ, sosindŭ la bariera oraşului în numĕrŭ de 6—7 sute, au fost întêmpinaţĭ de soldaţĭ cu baionetele şi cu declararea că: *nu le este ertatŭ sĕ între în oraşŭ.* Dér votarea în oraşŭ înaintéză şi cu tóte remonstrările preşedintele comisiunei electorale nu iea nicĭ o mĕsură; alegĕtorii românĭ sunt opriţĭ la capulŭ oraşului şi guvernamentalulŭ Nemenyi se proclamă deputatŭ.

„Multe călcărĭ de lege s'au comisŭ din partea „autorităţilorŭ faţă cu candidaţii oposiţiunalĭ însĕ „călcarea de lege făcută contra lui George Popŭ „le pune vêrfŭ la tóte.“

Unŭ ḍiarŭ maghiarŭ, care nicĭodată nu s'a sfiitŭ a se mărturisi ca duşmanŭ alŭ causei nóstre românescĭ, este, care pronunţă acésta sentinţă nimicitóre în contra guvernului.

Foile guvernamentale sêmţêndŭ amarŭ lovitura, ce le-o dă „Ellenzek“ prin acele constatărĭ, îşĭ iau refugiulŭ la cele mai miserabile calumnii. „Kolozsvári Közlöny,“ ca se pótă luá în apĕrare mişeliile comise, ḍice: Preoţii românĭ din Sĕlagiu au adunatŭ poporulŭ în biserică şi l'au provocatŭ sub jurămêntŭ, ca sĕ voteze pentru Georgiu Popŭ, pentru că acesta cu *ajutorulŭ muscalilorŭ le va recâştiga acea patriă pe care Maghiarii au luat'o cu puterea dela Românĭ.*“

Eată cum uneltele forţei brutale vorŭ sĕ-şĭ escuse faptele nelegiuite.

Faţă de-o asemenea apariţiune trebue sĕ esclamămŭ şi noi cu fraţii noştri maltrataţĭ şi prigoniţĭ din Sĕlagiu:

„Décă e Dumneḍeu în cerŭ şi rĕsplată pe pămêntŭ, atuncĭ nu e cu putinţă cá Atotŭ puterniculŭ se sufere atâtea nedreptăţĭ şi călcărĭ de lege ce se comitŭ ḍilnicŭ, nepedepsite, contra Românilorŭ!„

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 27 Iunie. — In afacerea turburărilorŭ de stradă din Kerepeserstrasse cei acusaţĭ pentru revoltă au fostŭ achitaţĭ; din contră au fostŭ condamnate 25 de persóne pentru violenţe, pentru furturĭ private cu 1 anŭ de carceră până la 14 ḍile de închisóre, socotindu-se şi arestulŭ preventivŭ; 3 persóne au fostŭ condamnate, pentru abusurĭ de tăinuirĭ în contra legii, la pedepse mai micĭ. Ceilalţĭ au fostŭ toţĭ achitaţĭ. Atâtŭ condamnaţii au făcutŭ apelŭ, câtŭ şi procurorulŭ statului în contra calificării pedepselorŭ dictate. Procurorulŭ statului a apelatŭ în interesulŭ a trei condamnaţĭ, carĭ au fostŭ condamnaţĭ, cu tóte că acusaţiunea n'a fostŭ luată în consideraţiune.

Pesta, 27 Iunie. — Consiliulŭ sanitarŭ alŭ ţĕrii, din causa cholerii din Toulon a decisŭ sĕ se alégă unŭ comitetŭ permanentŭ, care se stea în permanenţă în serviciulŭ guvernului în ce privesce deosebitele propunerĭ.

Toulon, 26 Iunie. — Numĕrulŭ totalŭ alŭ morţilorŭ de cholera pe ḍiua de erĭ sunt şépte, aḍĭ şépte, spre séră şése.

Roma, 27 Iunie. — Transportulŭ pachetelorŭ postale din Francia în Italia s'a opritŭ până la alte disposiţiunĭ. Corespondenţele se desinfectéză la graniţe.

Cronica ḍilei.

Joi în 7 Iunie la 11 óre nóptea, s'au spartŭ ferestrele părintelui Victorŭ Popea din Satulungŭ (Săcele). Cine sĕ fi fostŭ făptuitorulŭ şi din ce causă sĕ fi sĕvirşitŭ elŭ fapta acésta, nu sĕ scie. Ce sĕ scie însă positivŭ e, că înainte cu o ḍi, Mercurĭ dimineţa, cândŭ ieşau ómenii din biserică, Voicu Roşculeţŭ a strigatŭ în gura mare: »Popii arŭ trebui omoriţĭ cu petre, éră Mândaiu*) spânzuratŭ de limbă, fiindcă din pricina lorŭ, căcĭ n'au voitŭ sĕ ia parte la alegerĭ, s'au închisŭ vămile şi s'a adusŭ astfelŭ nenorocirea cea mai mare preste Săcelenĭ.«

*

»Kolozsv. Közl.« dela 26 Iuniu scrie între altele »Leala nóstră formă de a guverna silesce pe Brătianŭ sĕ se pună în potriva sancvinismului naţiunei sale şi sĕ înveţe pe Românĭ a fi prietinĭ ai Maghiarilorŭ; leala nóstră formă de a guverna silesce pe Milan sĕ bage cu patulŭ puscii acelaşŭ principiu în Risticianĭ.«

Redactorii numitului ḍiarŭ din Cluşiu nicĭ atâta praxă n'au făcutŭ în vieţa lorŭ, ca sĕ scie că dragoste cu patulŭ puscii nu se face. Sentimentele de iubire ale fraţilorŭ nostri din România cătră fraţii lorŭ ceştĭ de dincóce nicĭ d. Brătianŭ, nicĭ orĭ care altŭ ministru nu le va înăbuşi, nicĭ chiar pămêntulŭ. De altă parte, fie convinsŭ »Kolozsv. Közl.,« că la tóte s'ar puté gândi d. Brătianu, numai la înăbuşirea acestorŭ sentimente nu.

*

M. S. Regele României a primitŭ, spunŭ ḍiarele din Bucurescĭ, dela Escelenţa Sa Don Ezequiel Hurtado o scrisóre prin care'i notifică alegerea sa ca preşedinte alŭ Statelorŭ Unite ale Columbiei.

*

Se adeveresce, că viile de la Dealu Mare sunt bântuite de Phylloxera Vastatrix. Acéstă insectă s'a importatŭ prin aducerea viţelorŭ de vii din Francia.

*

»Mémorialŭ diplomatique« anunţă, că marchisulŭ de Moral a fostŭ numitŭ ministru plenipotenţiarŭ alŭ Spaniei la Bucurescĭ.

*

Camera de punere în acusaţiune din Bucurescĭ a ordonatŭ punerea în libertate sub garanţiă a studenţilorŭ arestaţĭ la Văcărescĭ. La liberarea lorŭ au fostŭ rimiţĭ de mai mulţĭ amicĭ şi advocaţĭ, între carĭ au fostŭ şi d-nii G. Vernescu, N. Blaremberg şi Athanasiade.

*

Se ḍice că guvernulŭ a desbătutŭ cestiunea, décă e oportunŭ sĕ interḍică pe viitorŭ întrunirile societăţii »Unirea« şi sĕ ia mĕsurĭ pentru eliminarea din facultăţĭ a capilorŭ agitaţiunilorŭ.

*

De altă parte se asigură că guvernulŭ ar fi însărcinatŭ anumite persóne, sĕ întrebe pe studenţĭ, décă consimtŭ a renunţá la orĭ ce protestaţiune cândŭ doctorulŭ Râmniceanu şi-ar da demisiunea.

*

Se asigură, ḍice »L'Indépendece romaine,« că noulŭ cabinetŭ românŭ se va constitui până Marţia viitóre. M. S. Regele nu va plecá la Sinaia înainte de formarea noului cabinetŭ.

*

Cetimŭ în acelaşŭ ḍiarŭ, că în ḍilele acestea se vorŭ distribui miniştrilorŭ, generalilorŭ etc. carĭ au luatŭ parte la recepţiunea AA. LL. archiducelui Rudolf şi princesei Stefania, decoraţiunile trimise din Viena în Bucurescĭ. De asemenea vorŭ fi decoraţĭ şi oficerii celorŭ cincĭ companii, carĭ au făcutŭ onorurile AA. LL. la Smârda, la Filaretŭ, la palatulŭ din Bucurescĭ, la gara Târgoviştei şi la Turnu Severinŭ.

*

O societate din România a cerutŭ dela ministerulŭ din Viena permisiunea de a importá acolo carne din România. Ministerulŭ a respinsŭ cererea.

*

»Monitorulŭ Oficialŭ« din Bucurescĭ a publicatŭ »Regulamentulŭ pentru buna conduită a clerului românŭ în genere.« Elŭ coprinde 25 articole basate pe canóne.

*

»Telegrafulŭ« din Bucurescĭ amintesce cetitorilorŭ sĕi, că lista de subscripţiune pentru rădicarea unei statue marelui revoluţionarŭ românŭ Tudorŭ Vladimirescu, se află la redacţiunea acelui ḍiarŭ şi este pusă la disposiţiunea celorŭ ce vorŭ binevoi a contribuí cu obolulŭ lorŭ la acéstă mare operă de recunoscinţă naţională.

*

»Naţiunea« află, că primulŭ ministru I. C. Brătianu, ameninţatŭ de preşedintele Senatului, că va da pe faţă totŭ ce dênsulŭ scie din secretele regimului, dacă nu se va retrage imediatŭ, după cum promisese, s'a hotărîtŭ în cele din urmă a lăsá frênele guvernului în mânile d-lui Dimitrie Ghica. Acesta a şi fostŭ chematŭ la palatŭ unde M. S. Regele l'a însărcinatŭ cu formarea noului cabinetŭ.

*

Acelaşŭ ḍiarŭ spune că mai mulţĭ tinerĭ din Paris, auḍindŭ de cele ce suferŭ colegii lorŭ din Bucurescĭ, aŭ venitŭ în ţéră pentru a manifestá simpatiile lorŭ cătră ei.

*

»România liberă« comunică, că d-nii Moceanu şi Velescu vorŭ călĕtori nu numai în Spania, ci şi în Portugalia, cu scopŭ de a face cunoscute danţurile nóstre naţionale.

*

»România« spune, că în memoria nopţii nefaste de 28 Aprilie, eşise unŭ ḍiarŭ ce'i purtá titlu. Cuvêntulŭ 28 Aprilie era compusŭ din baionete. Dar fiindŭ că nu era citibilŭ, ḍiarulŭ şi-a adăogatŭ şi în litere numele de Baioneta. Cu acestŭ nume are de gândŭ sĕ continue a mări corulŭ ḍiarelorŭ de oposiţiune.

*

Acelaşŭ ḍiarŭ comunică, că între ḍiarele din oposiţiune ce apară mereu, a eşitŭ unulŭ întitulatŭ Apanagiulŭ.

*

»L'Echo du Parlement« din Bruxelles ḍice, că unŭ Belgianŭ, d. Janssens de Coster, corespondentŭ în Germania alŭ mai multorŭ ḍiare din Bruxelles, se află în acestŭ momentŭ arestatŭ în închisórea dela Dusseldorf, sub acusarea, că şi-a procuratŭ informaţiunĭ militare ce trebuia se rĕmână secrete. D. Janssens de Coster a

*) Unŭ truntaşŭ din Satulungŭ, care n'a vrutŭ sĕ ia parte la alegere.

publicatŭ în 1880 o broşură întitulată: „Belgia, Olanda şi Luxenburgulŭ în fața Franciei şi Germaniei.‘

*

Englesii au hotărîtŭ sĕ construéscă în cinci lunĭ de ḑile unŭ drumŭ de ferŭ între Suachim şi Berber şi între Korosco şi Abu-Hamid. Vorŭ lucrá 2000 de Europenĭ bine armațĭ.

*

Ministrulŭ de interne alŭ Franciei a interḑisŭ pe viitorŭ luptele cu taurii, carĭ se mai practicau în Francia sudica.

Din dieta Croației.

Nicĭ una din dietele, câte funcționéză în monarchia nóstră dualistă n'a avutŭ atâtea scene sgomotóse ca dieta actuală a Croației.

In şedința dela 19 l. c. se discutà propunerea lui Vucotinovici ca sĕ se institue unŭ comitetŭ spre promovarea intereselorŭ economice ale Croației şi Slavoniei. In decursulŭ desbaterii cerù şi Starcevici cuvêntulŭ şi ḑise către maioritate:

Voi ațĭ datŭ națiunea pe mâna fraților vostrĭ, a Maghiarilorŭ! Acestia ducŭ acuma esecuțiunĭ asupra poporului cum le place. Unei comune i s'a făcutŭ propunerea ca se cumpere, cu banii ce i-a căpĕtatŭ de pe o pădure comunală, hârtii de statŭ unguresci, carĭ au mai puțină valóre, ca fóia de hârtiă ce o ținŭ acuma în mână. După aceea s'a dusŭ o deputațiune la şefulŭ provinciei nóstre, care o făcù sĕ aştepte în odaie, până s'a săturatŭ de aşteptatŭ şi mai pe urmă s'a dusŭ pe aci încolo. Acésta a făcut'o omulŭ acela, pe care l'au trămisŭ Maghiarii aicĭ, ca se belésca poporulŭ.

Preşedintele: Rogŭ pe oratorŭ se vorbéscă mai cu cuviință despre şefulŭ țĕrii.

Starcevicĭ: Ce aşĭ fi ḑisŭ necuviinciosŭ?

Preşedintele: Că şefulŭ țĕrii belesce poporulŭ.

Starcevicĭ: Eu mai repetezŭ odată cele ce am ḑisŭ, că décă n'ar beli poporulŭ, atuncĭ n'ar porunci sĕ cumpere hârtii unguresci, carĭ n'au absolutŭ nicĭ o valóre căcĭ vĕ spunŭ, că Maghiarii se vorŭ prăpădi şĭ voi dimpreună cu dênşii.

Cu ocasiunea desbaterilorŭ asupra bugetului Croației, Starcevicĭ a ținutŭ unŭ discursŭ de o violență ne mai pomenită în analele parlamentare. Dămŭ ací unele pasage din discursulŭ numitului deputatŭ:

»Cum sĕ mĕ adresezŭ cătră voi? Inaltă cameră! Voi sunteţĭ dieta cea mai neînsemnată dintre tóte. Pentru ce aţĭ vêndutŭ Maghiarilorŭ naţiunea? (Protestărĭ în drépta. Preşedintele cere ca oratorulŭ sĕ întrebuinţeze alte espresiunĭ. Strigărĭ în stânga: Elŭ are dreptate, e adevĕratŭ!) — Starcevicĭ: Ei bine, voi ne despoiaţĭ, o sciţĭ bine acésta; când au fostŭ turburărĭ v'aţĭ temutŭ de ciomage şi aţĭ fugitŭ la Pesta; acum după ce v'aţĭ întorsŭ, vĕ place a avé ací unŭ omŭ, care dă ajutorŭ Maghiarilorŭ. (Contraḑicerĭ sgomotóse în drépta şi în centru.) — Vice-preşedintele Schram: La cine faceţĭ alusiune? Décă faceţĭ alusiune la Banu Croaţiei, atuncĭ vĕ provocŭ sĕ vĕ serviţĭ de espresiunĭ mai cuviinciόse — Starcevicĭ: El nu e Banŭ alŭ Croaţiei, ci funcţionarŭ maghiarŭ. Cu unŭ cuvêntŭ, Voi toţĭ sunteţĭ şi rĕmâneţĭ nisce pĕcătoşĭ, până ce naţiunea nu vĕ va omorî cu toporulŭ; căcĭ decâteorĭ vorbiţĭ, minţiţĭ. (Contraḑicerĭ sgomotóse în drépta. Preşedintele chiamă pe oratorŭ la ordine.) Prin purtarea vóstră, ucideţĭ spiritulŭ şi corpulŭ naţiunii. Voi credeţĭ sĕ primimŭ o astfelŭ de sdranţă de bugetŭ; aşa ceva nu sĕ întêmplă nicĭ la ţiganĭ. Tóte trei secţiunile nu sunt nicĭ atâta vrednice, ca sĕ fie 'necate în celŭ din urmă bâltacŭ croatŭ. Ce felŭ de scóle sunt cele de sub guvernulŭ actualŭ, unde tinerimea cântă: »Josŭ cu Croaţii!‘ Voi sunteţĭ cei mai neruşinaţĭ ómenĭ, décă tăceţĭ la tóte acestea, vĕ luaţĭ diurnele şi lefurile şi serviţĭ Maghiarilorŭ (Sgomotŭ mare şi contraḑicerĭ. Strigăte: Asta e ne mai auḑitŭ! Preşedintele din nou chiamă pe oratorŭ la ordine.)

— Starcevicĭ: Sunteţĭ şi veţĭ fi pĕcătoşĭ, până ce poporulŭ vĕ va sdrobí capetele cu lopata; maioritatea se compune numai din mincinoşĭ, sprijinesce totŭ ce aduce nenorocire Croaţiei! (Strigăte în drépta: Oho! sgomotŭ). Administraţiunea nóstră asemenea nu e vrednică de nimicŭ, fiindcă rĕspândesce numai corupţiunea. (Miscatovicĭ: Oho!) Nu strigaţĭ: Oho! De multŭ ar trebuí se şedeţĭ în Lepoglava (puşcăriă). Mişcare, sgomotŭ). Autorităţile nóstre politice suntŭ numai ca se jupóie poporulŭ şi jafurile sĕ le ducă peste Drava Maghiarilorŭ. Iustiţa nóstră este şi mai puţinŭ vrednică, cei mai mulţĭ judecătorĭ suntŭ creaturĭ de ale guvernului. Aristocraţia nu se bucură de nicĭ o véḑă în poporŭ, fiind-că graviteză numai spre Ungaria. Dar va vení timpulŭ, când poporulŭ va isgoní din ţéră aristocraţia şi maioritatea dietei. De órece bugetulŭ sprijinesce numai hoţia, jafulŭ şi mişelia, eu îlŭ respingŭ.‘ (Sgomotŭ îngrozitorŭ.)

Discursulŭ d-lui V. Babeşŭ.

raportorulŭ comisiunei de 30 a conferinţei din Sibiiu.

(Continuare din Nr. 96 alŭ Gaz. Trans).

Va sĕ ḑică, chiar simţulŭ insuficienţei lorŭ numerice faţă de scopulŭ celŭ de totŭ mare, la care s'au angajatŭ, şi pericolulŭ nu mai puţinŭ mare, împreunatŭ cu sforţările lorŭ peste puterile lorŭ, chiar acelŭ sîmţŭ îi face pe d-nii maghiarĭ atâtŭ de nervoşĭ şi intoleranţĭ faţă de noi şi îi împinge a lucrá la strivirea nóstră, neobservândŭ că se strivescŭ şi pre sine. (Aşa este!) Ungurii, poporŭ cuceritorŭ de cândŭ îi cunósce istoria, totdéuna au lucratŭ şi sacrificatŭ ca sĕ domnéscă peste alte popóre şi numai atuncĭ s'au ţinutŭ sigurĭ, în pace, cândŭ li-a succesŭ a cutropí pe cele-alte. A ne cutropí vorŭ ei decĭ, cândŭ se opunŭ atâtŭ de multŭ la cultura şi progresulŭ nostru naţionalŭ. Munca lorŭ e şi va remâné zădarnică; căcĭ popórele deşteptate odată din letargia nepăsării de sine, şi gustândŭ deja din dulcéţa culturei naţionale, odată cu capulŭ nu se mai prefacŭ într'altă naţiune. (Aşa e, bravo!) Dar acésta, în locŭ sĕ-i facă pre D-nii nostri a-şĭ alege mijlócele mai bine, face se-şĭ pérdă minţile şi se alégă de totŭ iraţionalŭ, cu atâtŭ mai iraţionalŭ, cu câtŭ pericululŭ sĕ arétă mai eminentŭ. Mulţĭ din ei credŭ, că n'au sĕ trécă 5—6 anĭ şi conflictulŭ celŭ mare în Orientŭ va isbucní, şi pericululŭ celŭ mare pentru dominaţiunea maghiară se va iví, şi pe ei, astfelŭ cum suntŭ, nu-i va găsí tarĭ destulŭ, şi cândŭ se gândescŭ la acésta, furia şovinismului lorŭ este nemărginită. Alţii credŭ, că prin alipirea lorŭ de Germania, prin sacrificiele cele marĭ, la carĭ suporţeză, conflictulŭ sĕ va amâna până şi 50—60 de anĭ; într'aceea stăpânirea şi naţionalitatea lorŭ prin lungŭ eserciţiu va prinde rădăcină în inimile şi spiritele nemaghiare; cei astfelŭ creḑĕtorĭ — firesce că lasă multŭ din furia lorŭ, şi suntŭ mai toleranţĭ cu noi. Dar atâta şi numai atâta este deosebirea între d-nii maghiarĭ. D'a recunósce vre-unulŭ greşita cale şi greşitulŭ scopŭ, şi d'a renunciá la tendinţa d'a ni împedecá desvoltarea şi cultura, d'a ne cutropí şi asimilá, nicĭ vorbă. Naturalŭ decĭ, că — spre mare, spre nespusă părere de rĕu a nóstră, ei domnii maghiarĭ, în locŭ d'a ni-se face iubiţĭ şi d'a ne aptopiá de sine, cum pretinde interesulŭ comunŭ, ni-se facŭ totŭ mai urgisiţĭ şi-şĭ perdŭ până la celŭ din urmă restŭ încrederea la noi! (Aşa este!) Noi Românii însă scimŭ, şi pe unŭ momentŭ nu perdemŭ din vedere, că elementulŭ maghiarŭ, aci unde se află elŭ, în valórea si vigórea sa naturală, este pentru noi o condiţiune de viéţă, întocmai precum şi noi suntemŭ pentru elŭ uniculŭ elementŭ — aci unde suntemŭ, care orĭ câtŭ ne-amŭ întărí şi perfecţioná, nu-i putemŭ stricá ci numai folosí; prin urmare că noi suntemŭ datorĭ a-lŭ cruţá şi a stá morţişŭ lângă elŭ, şi a stăruí sĕ stea şi elŭ lângă noi, pentru de a luptá împreună şi a respinge împreună valurile ce din tóte părţile tindŭ a ne inghiţí — şi pre unii şi pre alţii, — (bravo, aşa este!) încontra cărora valurĭ, forţele împreunate ale ambilorŭ abia vorŭ ajunge, décă nu vomŭ mai adauge şi o iubire frăţéscă, şi o însufleţire eutusiastică. (Aşa este, bravo, bravo!) Şi pentru că noi scimŭ acésta, de aceea este, că suntemŭ atâtŭ de îndelungŭ răbdătorĭ cu domnii Maghiarĭ; şi — pentru că simţimŭ acéstă necesitate, de aceea ne nĕcăjimŭ şi plângemŭ neincetatŭ de orbia şi netrebnicia direcţiunei lorŭ politice, nouĕ atâtŭ de contrariă şi vătĕmătóre!

Nu cunoscŭ, nu-mĭ potŭ închipuí lucru mai fără temeiu, mai nesocotitŭ şi nebunŭ, ca insinuaţiunea ce nì se face, că noi Românii amŭ urì pe Maghiarĭ. Cum, noi sĕ urîmŭ pe acestŭ poporŭ, întru carele noi vedemŭ şi după situaţiunea ce v'am descoperit'o jur împrejurŭ de noi, trebue sĕ recunóscemŭ siguranţa esistunţei şi a bunei stărĭ a nóstre în viitorŭ! Eu, carele am traversatŭ crucişĭ şi curmeḑişŭ părţile locuite de Românĭ, încă n'am datŭ de inteliginte românŭ din a cărui gură sĕ fiu auḑitŭ că — urăsce pe poporulŭ maghiarŭ; (vocĭ: nicĭ nu esistă atare!) ei bine, pentru ce dar domnii Maghiarĭ urăscŭ şi persecută pe Românĭ?! Ura, fraţii mei, este resultatulŭ neîncrederii, firei şi temerii de carĭ plină trebue sĕ fie inima urîtorului, şi persecuţiunile ce ni vinŭ dela domnii Maghiarĭ — prin legĭ nedrepte, prin esecutarea duşmană a legilorŭ, prin împedecarea în totŭ modulŭ a culturei şi prosperării naţionale, nu 'şĭ potŭ avé altă sorginte naturală, decâtŭ din inima lorŭ plină de neîncredere, frică şi temere faţă de noi, ér acestea nu potŭ proveni de câtŭ seu din nenorocirea nóstră şi a împrejurărilorŭ, din orbia lorŭ pătimaşă, seu — din consciinţa nedreptăţilorŭ lorŭ cătră noi. Căcĭ — naturalŭ este tuturorŭ omenilorŭ patimei, ca sĕ urască pe cei ce i-au vătămatŭ, cândŭ nu-i potŭ nimicí şi se temŭ de rĕsbunare.

Destulŭ că, numai ca resultatŭ alŭ acestei grele rĕtăcirĭ, seu órbe ure, putemŭ să considerămŭ şi moderna lorŭ apucătură d'a ne timbra cu epitetulŭ de „ne-patrioţĭ‘ céu »rĕi patrioţĭ.« Ei cândŭ facŭ acésta nu bagă de sémă că, unŭ poporŭ străvechiu într'o ţéră nu póte sĕ fie »rĕu patriot« — fără vina celorŭ ce cârmuescŭ aceea ţéră; ei nu bagă de sémă că prin timbrarea Românului de »rĕu patriotŭ,« ei înşişĭ şi-au condemnatŭ întrégă politică şi capacitatea politică dela 1867 încócĭ! Dér, fiind-că suntemŭ timbraţĭ de nepatrioţĭ, să-mĭ fie permisŭ a întrebá: Ce este patriotismulŭ? Inţelegŭ, nu patriotismulŭ celŭ meschinŭ, celŭ şovinisticŭ, astăḑĭ întrodusŭ şi propagatŭ la noi ca marfă, ci patriotismulŭ în înţelesulŭ adevĕratŭ alŭ cuvêntului.

Rĕspundŭ, şi nu mĕ temŭ că voiŭ fi desminţiţŭ de nicĭ unŭ adevĕratŭ patriotŭ sub sóre. Patriotismulŭ este simţulŭ solidarităţii cu aceia, cu carĭ chiămaţĭ suntemŭ a operá cele mai marĭ bunurĭ ale neamului nostru — pentru presinte şi pentru viitorŭ.

Altfelŭ definitŭ patriotismulŭ — este o fantasmagoriă, de nu o minciună. Dar aşa, precum eu îlŭ susţinŭ, elŭ coprinde în sine totŭ ceea ce face legătura cea puternică, cea adevĕrată, cea durabilă între ómenĭ în societate şi între popóră în statŭ: priceperea şi iubirea din totŭ sufletulŭ acelorŭ mai marĭ bunurĭ ale neamului, priceperea şi iubirea a tuturorŭ acelora cu carĭ ele ni suntŭ comune şi cu carĭ trebue sĕ le apĕrămŭ în solidaritate, devotamentulŭ şi entusiasmulŭ necesarŭ pentru apĕrare. Şi — din acestŭ punctŭ de mânecare — Vĕ întrebŭ pe voi, fraţii mei, întreb lumea cultă şi nepreocupată, sĕ spună: noi óre séu domnii maghiarĭ meritămŭ titlulŭ şi împutaţiunea de »patrioţĭ rĕi?!«

Ei, dar alta este ce domnii Maghiarĭ pretindŭ sĕ fie patriotismulŭ nostru, legea; legea lorŭ; legea făcută de ei, dispunândŭ de noi, impunêndu-ne voia lorŭ, cum sĕ ne reguleze inima şi sufletulŭ şi cugetarea şi judecata! Legea, prin carea tindŭ sĕ eschidă din noi cea ce D-ḑeu a săditŭ în noi şi sĕ sădéscă în noi, cea-ce este pofta lorŭ deşértă, dar cea-ce D-ḑeu n'a voitŭ sĕ fie în noi! Legea lorŭ ei vorŭ s'o stimămŭ şi s'o ţinemŭ mai presusŭ de tóte; legea lorŭ, cu care ei înşişĭ nu sunt mulţămiţĭ, pe care ei înşişĭ n'o stimă şi n'o împlinescŭ; legea ce aḑĭ o facŭ, mâne o desfacŭ, ca 'n bătaiă de jocŭ! Apoi acésta sĕ reguleze, prin acésta sĕ se condiţioneze patriotismulŭ nostru?!

Ne supunemŭ legei; se supune Românulŭ legei, fie-i bună, fie-i amară, mai multŭ ca orĭ care poporŭ, şi în totŭ casulŭ mai multŭ ca domnii Maghiarĭ, carĭ au făcut'o; şi chiar şi în acésta privinţă — nime nu ne întrece în patriotismŭ, în patriotismŭ cum îlŭ cere despotismulŭ, în patriotismulŭ capului petipsiă; ne supunemŭ că — »este legea Impĕratului,‘ şi — cândŭ este rea şi dóre, ne mângăiămŭ că — »aşa au făcut'o Domnii!« Dar mai departe, în rĕrunchii nostri, este şi remâne legea lui D-ḑeu, şi d-nii dela putere esaminze-şĭ şi judece-şĭ, că este supremulŭ timpŭ — cuprinsulŭ propriilorŭ sei rĕrunchĭ, şi cândŭ vorŭ fi aceia curaţĭ, noi sîgurŭ vomŭ fi recunoscuţĭ de cei mai bunĭ, cei mai corecţĭ patrioţĭ în ţéră. (Aşa este, bravo, bravo!)

(Va urma).

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Selagiu, 23 Iunie 1884.

Erĭ a fostŭ alegerea de deputatŭ în cerculŭ Tasnadului în opidulŭ Tasnadŭ. Precum arătau mişcările electorale premergĕtóre, se putea aşteptá la o luptă înverşunată între cele doue partide din acestŭ cercŭ electoralŭ, între partida independentă din 1848 şi partida oposiţională moderată. Cea dintâiu avea candidatŭ pe Nicolau Balásy, cea de-a doua pe contele Alesandru Károlyi. Ambele partide erau considerabile, avêndŭ cam 1800 de alegĕtorĭ, afară de o mulţime de poporŭ adunatŭ din locŭ şi din jurŭ. Tótă mulţimea erá împărţită în doue grupe, aprópe egalŭ de marĭ. Partida independentă, fórte înverşunată, nu încetá cu gesturile şi strigătele ameninţătóre la adresa partidei moderate şi din ce în ce se apropiá de acésta. Intre cele douĕ partide erau câţĭ-va soldaţĭ, vênătorĭ, puşĭ într'o distanţă cam de 6—7 paşĭ unulŭ de altulŭ în douĕ şirurĭ. Unŭ şirŭ cu faţa cătră o partidă şi altulŭ cu faţa cătră cealaltă.

La prima vedere ne punemŭ întrebarea, că óre ce vorŭ puté face câţĭ-va ostaşĭ (de toţĭ 140, dintre cari cei mai mulţĭ erau aşeḑaţĭ într'o casă din apropiere) cu atâta poporŭ, décă s'ar înverşuná? Dar ce sĕ veḑi? Cândŭ partida independentă, apropiată acuma fórte tare de cealaltă partidă, apucà pe unŭ alegĕtorŭ din partida moderată şi, póte, prin baterea acestuia voia a începe lupta, deodată se auḑì unŭ semnalŭ şi cum esŭ albinele din coşniţă iute ca fulgerulŭ soldaţii dela casa amintită se aruncară asupra acelei partide, care acuma nu sciá cum sĕ se retragă cu paşĭ mai grabnicĭ. Sĕ întórseră apoi totŭ cu asemenea iuţime cătră cealaltă partidă, o împinseră înapoi, şi peste unŭ momentŭ cele douĕ partide erau depărtate una de alta, pacea şi liniştea era la locŭ, cugetai că nu s'a întêmplatŭ nimicŭ. Votisarea decurse apoi în linişte până cătră fine. Contele isbutí a fi alesŭ deputatŭ. Cătră séră, partida independentă din ce în ce mai înverşunată se îmbulzi cătră localitatea votisărei, cu scopŭ de a face turburărĭ, dér soldaţii ţinură cea mai mare linişte între atâta poporŭ înverşunatŭ. Ne amŭ miratŭ de isteţimea şi frumósa disciplină ce au doveditŭ acei soldaţĭ. Mai toţĭ erau Românĭ. Dela d. ofiţerŭ Elia Ciugudeanŭ am aflatŭ apoi, că ei erau din batalionulŭ 28, I. II. compania de vênătorĭ din Sibiiu, sub conducerea căpitanului Stanislau Angermayer.

Vasiliu Cristea,
preotulŭ Servadului şi alŭ Tasnadului.

Sasca montană, 7 Iuniu 1884.

Cu ocasiunea alegerii de deputatŭ dietalŭ ca totdéuna corteşiile şi promisiunile n'au lipsitŭ nicĭ de astădată din partea guvernamentalilorŭ, dar se vede că poporulŭ a ajunsŭ la cunoscinţă şi n'a ascultatŭ de ei nicĭ pentru banĭ, cu atâta mai puţinŭ pentru promisiunĭ. S'au vĕḑutŭ câţiva rĕtăciţĭ şi în tabĕra lorŭ, dar numai nisce desfrênaţĭ, carĭ sberau prin birturĭ, pentru unŭ papricaşŭ şi o litră de vinŭ, »sĕ trăiéscă Simonescu!« Aceştia, după ce vĕḑură învingerea Băbeşenilorŭ, au plecatŭ cătră casă ca opăriţĭ de ruşine, éră naţionalii în frunte cu bravii lorŭ conducĕtorĭ într'unŭ şirŭ, ce gândeai că nu mai are sfêrşitŭ, cu musica în frunte fură petrecuţĭ prin Sasca până peste podŭ, ér de acolo fie-care în cete cătră casele lorŭ.

Potŭ sĕ ḑicŭ, că aşa alegere de deputatŭ, cu atâta entusiasmŭ şi însufleţire nu s'a mai vĕḑutŭ în Sasca, Onóre conducĕtorilorŭ. Dea D-ḑeu ca pe viitorŭ şi cei puţinĭ carĭ s'au lăsatŭ a fi seduşĭ de unii şi de alţii pentru o lĕpĕdătură de papricaşŭ, sĕ se alăture la flamura naţională. Er d. Simonescu sĕ înveţe de ací că Românulŭ, când lucrezĭ pentru elŭ te ridică, ér când lucrezĭ contra lui te trântesce; aducă-şĭ aminte când l'a făcutŭ vice-comite cine l'a ajutatŭ, şi cine l'a trântitŭ acuma, căcĭ însuşĭ a vĕḑutŭ cu ochii.

Unŭ alegĕtorŭ.

Deşiu, 24 Iunie s. n. 1884.

In Dumineca trecută s'a ţinutŭ aicĭ la casa parochială conferinţa în causa scólei grec. cath. române de aicĭ, la care au luatŭ parte inteliginţă şi poporŭ.

Domnulŭ protopopŭ Ióнŭ Welle deschise conferinţa prin o vorbire acomodată, îndrumândŭ adunarea sĕ stabiléscă salariulŭ învĕţetorescŭ. Ca notarŭ a funcţionatŭ Petru Mureşianu. In urma consultăriloră, la carĭ au luatŭ parte la dd. Manu, Hosu, Welle, P. Mureşianŭ, Petrişiorŭ şi poporulŭ sa statoritŭ salariulŭ întregu învĕţătorescŭ la 200 fl. v. a. pentru care, în lipsă de orĭ-ce fondŭ, au subscrisŭ: Iónŭ Welle 10 fl., Gabriele Manu 5 fl., Vasiliu Hossu 5 fl., Augustŭ Munteanŭ 5 fl., ultimi 3 au şi solvitŭ; Alexiu Bogdanŭ 3 fl., Iónŭ Mureşianŭ 2 fl, Alexandruŋ Cheresteşiu 5 fl., Petru Mureşanŭ 1 fl., Vasiliu Petrişorŭ 1 fl., Todorŭ Colceriu 2 fl., Vasiliu Bene 1 fl, şi mai mulţĭ poporenĭ până la suma de 45 fl., carĭ cu 40 de fl., subvenţiune de la oraşŭ şi cu 115 fl., ce s'au reparţiatŭ pe poporŭ: de la cei cu copii de scólă câte unŭ fl., şi de la cei fără copii 50 cr., vorŭ fi 200 fl., de cumva nu s'arŭ încasa toţĭ din repartiţia, neajunsulŭ se va suplini din fondulŭ bisericescŭ. Acestŭ salariu se va încasa prin perceptorulŭ scolarŭ Alexandru Florişca şi prin cei 3 colectanţĭ aleşĭ la 1 Novembre şi 1 Maiu a fie-căruia anŭ. — Invĕţătorŭ e d. Alexandru Bota, unŭ tênĕrŭ bunŭ şi absolventŭ din preparandia dela Gherla şi a făcutŭ în 15 l. c. unŭ esamenŭ îndestulitorŭ. Totŭ odată s'au încredinţatŭ curatoratului padimentarea scólei din fondulŭ bisericescŭ. — Aceste mĕsurĭ luate şi efeptuite vorŭ fi unŭ începutŭ bunŭ, şi unŭ pasŭ de progresŭ vrednice de tótă lauda, care se atribue zelósei inteliginţe române şi domnului protopopŭ Welle.

Din ţinutulŭ Sĕlagiului, 23 Iuniu st. n. 1884.

Ca pretutindenea şi în acéstă parte a ţĕrei locuită în maioritate de Românĭ, se găsescŭ unele oi rĕtăcite, carĭ, pe lengă tótă desteritatea păstorilorŭ, nu se potŭ aduce la altarulŭ naţionalŭ. Se găsiră vre-o câţĭva şi la alegerea de deputatŭ din 22 Iuniu st. n. în opidulŭ Zelău, carĭ în mânia decisiunilorŭ aduse în Conferinţa naţională dela 12 Iuniu din Stĕrciu, au aflatŭ de consultŭ a rupe legătura solidarităţii naţionale, îndemnândŭ pe bietulŭ poporŭ nepriceputŭ a merge la urnă şi a votá pentru candidatulŭ guvernamentalŭ. Fie-cărui alegĕtorŭ i s'a împărţitŭ câte 2 fl., şi între cei cu mai mare influinţă şi mai multŭ, ba unuia i-a scăpatŭ vorba din gură cătră scriitorulŭ acestorŭ rêndurĭ, că fostulŭ delegatŭ la conferinţa din Sibiiu d. A. V. a datŭ o chitanţă despre 20 fl. v. a. la unŭ d. notarŭ pentru banii ce i-a primitŭ cu ocasiunea alegerei. Veḑĭ bine, funcţionarii românĭ, mai alesŭ notarii comunalĭ şi cercuali au cutrieratŭ satele crucişŭ şi curmezişŭ, silindŭ pe poporŭ, ca sĕ priméscă banĭ şi a merge apoi sĕ voteze pentru candidatulŭ de pe partea împĕratului precum indentifică ei guvernulŭ cu împĕratulŭ şi aşa biata opincă, gândindŭ că sprijinesce pe împĕratulŭ, votéză pentru candidatulŭ d-lui Tisza; dară când veḑi chiar pe preoţĭ, bună óră preotulŭ delegatŭ A. V., pe preotulŭ din Cizeriu, care de unŭ timpŭ incóce începe a mâná câtŭ póte apa pe móra d-lorŭ situaţiunei, apoi şi pe învĕţătorĭ, etc. tutti quanti, mergêndŭ în contra decisiunei din Stĕrciu, la care încă au luatŭ parte la votisare pe partea guvernului, te cuprinde indignaţiunea.

Ce e dreptŭ d. delegatŭ dela Sibiiu A. V. în persónă n'a participatŭ la alegere, ci numai a ademenitŭ pe alţii, chiar şi prin epistole, că ar fi primitŭ dela subcomitetulŭ din Zelău o telegramă, care ar îndemná pe alegĕtorĭ la alegere, pe când din contră telegrama respectivă, precum se vorbesce, ar fi îndemnatŭ pe poporŭ la passivitate, conformŭ decisiunei conferinţei din Stĕrciu.

Ar fi timpulŭ, ca sĕ se înfiereze astfelŭ de ómenĭ. Nu trebue sĕ facemŭ deosebire aicĭ între advocatŭ, preotŭ, notarŭ, învĕţătorŭ, căcĭ toţĭ aceştia trăescŭ din spinarea opincei, éră nu din graţia statului. Astfelŭ de Juda nu merită decâtŭ dispreţulŭ naţiunei române, care trebue sĕ-i ocolóscă, déca vré sĕ nu péră.

Incheiu cu strigătulŭ de durere alŭ autorului „Cântărei României:« »Sângele strămoşilorŭ în vinele strîmte ale strănepoţilorŭ a secatŭ.« Naţia passivistă.

ELENA TEODORINI la BUENOS-AYRES.

Artista Elena Teodorini a începutŭ seria representaţiunilorŭ la teatrulŭ Colon din Buenos-Ayres printr'unŭ succesŭ din cele mai strălucite. Ḑiarele pe care le primimŭ din acestŭ oraşŭ, precumŭ: »El Nacional,« »El diario,‘ »La Tribuna Nacional,« „La Patria Argentina,‘ conţinŭ lungĭ articole privitóre la modulŭ cum celebra cântăréţă a interpretatŭ rolulŭ Valentinei din Hugenoţii.

Écă în resumatŭ cum se esprimă „»El Nacional« în acéstă privinţă:

»Se aşteptá cu mare nerăbdare actulŭ alŭ doilea Teodorini trebuia sĕ apară. Apare în sfîrşitŭ şi publiculŭ o salută prin aplause nesfîrşite. Fisiculŭ Teodorinei te predispune în favóre-i îndată ce o veḑĭ. Dênsa strĕbate scena, fără a face o mişcare, unŭ gestŭ, care sĕ nu fie perfectŭ. Joculŭ ei dramaticŭ nu presîntă o-dată măcarŭ unŭ singurŭ momentŭ de esageraţiune, nicĭ nu întrebuinţéză, ca şi clasicii din teatrulŭ liricŭ, gesturĭ olimpice, îndată ce situaţiunea este grea séu durerósă Pe fisonomia Teodorinei nu se vĕdŭ acele strêmbăturĭ atâtŭ de obicĭnuite astăḑĭ.

Ca cântăreţă publiculŭ îi făcu o ovaţiune uriaşă; Teodorina posedă unŭ registru din cele mai întinse şi scóla cea mai perfectă. Are pasiunea cântăreţei Borghi Mano, dér o întrece prin calităţile naturale ale vocei. Nu-i scapă o frasă, o notă; timbrulŭ vocei te transportă, volumulŭ ei te înfióră une orĭ. In duo din actulŭ alŭ patrulea, fu chemată de cincĭ orĭ împreună cu tenorulŭ Tamagno şi acoperită de florĭ; ér în finalulŭ terţetului, pe care îlŭ atacă întrunŭ modŭ ciudatŭ dar încântătorŭ totŭ publiculŭ se sculà în picióre; aplause şi strigăte neauḑite până aḑĭ în teatrulŭ nostru rĕsunară de pretutindenĭ. Pentru a încheia, putemŭ ḑice, că Teodorini în tótă opera Hugenoţii n'a avutŭ unŭ momentŭ slabŭ; în totŭ timpulŭ a fostŭ perfectă; şi mai putemŭ ḑice că până aḑĭ n'amŭ avutŭ în Buenos-Ayres o artistă mai mare ca Elena Teodorini.«

Elena Teodorini a fostŭ angagiată pentru patru lunĭ în America de sudŭ. Dênsa va juca două lunĭ în Buenos-Ayres şi două lunĭ în Rio de Ianeiro, după care timpŭ se va întórce la Madridŭ, pentru a-şĭ terminá alŭ treilea anŭ alŭ angangiamentului ei în capitala Spaniei.

După acestŭ timpŭ, în urma stăruinţelorŭ d-lui Massenet, d-şóra Elena Teodorini se va duce la Paris.

„Românulŭ.“

Diverse.

O căsnicià scurtă. — S'au aprinsŭ luminările în biserică şi lumea se îndesă ca sĕ vadă pe mirésa, o tênĕră frumósă cu ochii plecaţĭ în josŭ. De-odată, pe când preoţii cântau rugăciunile tainei cununiei, unŭ ţipĕtŭ sfêşietorŭ se aude spre uşa bisericii. Lumea se mişcă şi se grămădeşte spre partea de unde se audise ţipĕtulŭ. Mirésa, impresionată, întrebă, ce e? ginerele, galbenŭ la faţă şi cu privirea înverşunată, îi rĕspunde rĕstitŭ: »nu e tréba d-tale.«

Ciudatŭ ginere!

Dar în fiine sgomotulŭ se linişteşce, serviciulŭ divinŭ se termină şi lumea se duce la casa miresii spre a-i face felicitările, după cum le spunea biletele de poftire la nuntă. Mirii se urcă în caretă. Pe drumŭ mirésa insistă sĕ afle ce a fostŭ ţipĕtulŭ din biserică şi pentru ce i-a rĕspunsŭ mirele la asemenea întrebare aşa rĕstitŭ şi mojicesce. Mirele refusă sĕ-i esplice şi dreptŭ rĕspunsŭ la întrebările nesfêrşite ale miresii, în cele din urmă, îi trage o înjurătură.

Grozavŭ ginere!

Ajunşĭ acasă, mirésa primesce o scrisóre. O citesce, şi aflà misterulŭ care o intrigá. Ţipĕtulŭ din biserică erá strigarea desperată a unei femei care fusese amanta mirelui şi cu care avé copii. Mai aflá că în ajunulŭ nunţii, ginerile petrecuse la amanta lui părăsită, că a doua ḑi luase mĕsurĭ de o închisese în casă, şi că acésta a spartŭ unŭ gémŭ pe unde a fugitŭ de a venitŭ în biserică sĕ vadă cu ochii ce nu-i venia sĕ créḑă; acolo a ţipatŭ şi a căḑutŭ leşinată. Scrisórea o mai însciinţa că are se fiĕ pré nefericită cu unŭ asemenea bărbatŭ.

Mirésa, după ce a cititŭ scrisórea, se scólă dupe scaunulŭ pe care se aşeḑase, ia cu o mână nervósă, buchetulŭ de florĭ ce-i stá alăturĭ şi scrisórea.

Inarmată astfelŭ, se duce spre ginere care făcea onorurile casii primindŭ pe invitaţĭ. Ajunsă în faţa lui, îlŭ aţîntesce cu o privire indignată, apoi îlŭ pălmuiesce cu buchetalŭ de mirésă şi cu scrisórea, arătându-i uşa.

Energică mirésă!

Ginerele, fără se mai ḑică unŭ cuvêntŭ de astă dată, ese din casa soţiei lui, invitaţii îlŭ urméză, şi acum tribunalulŭ are se cerceteze causa de divorţŭ a unei pĕrechĭ ce se despărţí tot atuncĭ când se şi însoţí, fără sĕ mai aştepte se guste amarulŭ căsnicii, anĭ orĭ lunĭ, ci nicĭ măcar unŭ minutŭ.

Istoria e ciudată; dar orĭ cât de ciudată, e adevĕrată şi s'a petrecutŭ în Bucurescĭ. »România.«

*

Unŭ rendezvous. — O comică istorióră s'a întêmplatŭ de curêndŭ la două familii din Viena. Damele două mame cu fetele lorŭ, plecară într'o după ameḑĭ la preumblare, pe când bărbaţii lorŭ se duseră într'o cafenea. Incă înainte de a eşí de acasă, se vorbiseră ca séra sĕ mănânce într'unŭ restaurantŭ din Iohannesgasse. Pe la $8^1/_2$ óre avéu sĕ se întâlnéscă lângă Gartenbau-Gesellschaft. Damele se ţinură de vorbă; bărbaţii însă, se vede că se'ncurcaseră cine scie la ce jocŭ. Damele, vĕdêndŭ că bărbaţii lorŭ nu mai vinŭ, se duseră în restaurantulŭ din Iohanesgasse. La cincĭ minute după plecarea lorŭ, sosiră şi bărbaţii lângă Gartenbau-Gesellschaft. Nu găsiră pe nimenĭ, şi luară decĭ drumulŭ spre restaurantŭ. Damele de asemenea nu'i găsiseră în restaurantulŭ din Iohannesgasse şi se'ntorseră iarăşĭ până la Gartenbau-Gesellschaft. De cincĭ orĭ se repeţí acestŭ drumŭ încóce şi 'ncolo. La alŭ şéselea tour, în fine unulŭ din bărbaţĭ veni la ideia, sĕ lase pe celălaltŭ ca postŭ de observaţiune lângă Blumensäle, şi astfelŭ se găsira în fine jumĕtăţile ce se căutau una pe alta şi se duseră în grădina restaurantului. Mai târdiu, pe când şedéu aci, dupĕ ce le trecu necazulŭ, ḑise unulŭ din bărbaţĭ: »Vĕ spunŭ în credinţă că, décă nu v'aşŭ fi găsitŭ, aşŭ fi fostŭ în stare sĕ dau într'unŭ ḑiarŭ următórea inserţiune: »Dela restaurantulŭ X din Iohannesgasse până la Blumensäle s'a perdutŭ erĭ o societate de dame. Cine 'şĭ ţine fetele pentru sine, primesce şi pe mamele lorŭ pe deasupra.‘

ORDINEA ESAMENELORŬ

la scólele centrale române ort.-orient.

din Braşovŭ

la finea anului scolasticŭ 1883--84

Esamenele de promoţiune scripturistice şi verbale sĕ ţînŭ din 14—21 Iuniu incl. st. v.

ESAMENELE PUBLICE.

a) *La gimnasiu, la scóla comercială şi reală.*

Sâmbătă în 23 Iuniu st. v.

9 — $9^1/_2$	óre	I-a clasă gim.:	Religiunea.
$9^1/_2$—$10^1/_2$	„	I-a „ „	Latina.
$10^1/_2$—$11^1/_2$	„	II-a „ „	Geometria.
$11^1/_2$—12	„	II-a „ „	Geografia.
3 — 4	„	III-a „ „	Fisica.
4 — 5	„	IV-a „ „	Istoria.
5 — 6	„	Tóte clasele:	Gimnastica.

Dumineca în 24 Iuniu st. v.

Dela 10—11 óre V-a clasă de fete din tóte obiectele şi espunerea lucrurilorŭ de mână.

Lunĭ în 25 Iuniu st. v.

8 — 9	óre	V-a clasa gim.:	Latina.
9 —10	»	VI-a „ »	Maghiara.
10 —$10^1/_2$	»	VII-a » »	Elina.
$10^1/_2$—$11^1/_2$	»	VII-a » »	Fisica.

Declamaţiune din l. română.

3 — 4	óre	Cântările.
4 — 5	»	I-a clasă reală: Aritmetica.

Marţi în 26 Iuniu st. v.

8— 9	óre	II-a clasă reală:	Istoria naturală.
9—10	„	III-a „ »	Francesa.
10—11	„	IV-a » »	Chemia.
11—12	»	I-a » com.:	Germana.
3— 4	»	II-a » »	Comptabilitatea.

b) *La scóla poporală superióră (normală).*

Vinerĭ în 22 Iunie st. v.

8— 9	óre a. m. clasa	I-a de copile.
9—10	» „ » „	II-a » »
10—$11^1/_2$	» » » »	III-a « »
3— $4^1/_2$	» » » »	IV-a » »

Sâmbătă în 23 Iuniu st. v.

8— 9	óre a. m. clasa	I-a de copii.
9—10	» » » „	II-a » „
10—$11^1/_2$	» » » „	III-a » „
3— $4^1/_2$	» p. m. »	IV-a » »

La $4^1/_2$ óre p. m. eserciţii gimnastice.

Lunĭ în 25 Iuniu st. v.: dela 8—$9^1/_2$ óre a. m. clasa V-a de copii.

Esamenele se încheie cu cântărĭ; ér la clasa de copii IV şi V, precum şi la clasa de copile III şi IV vorŭ premerge cântărilorŭ respunsurile din grădinăritŭ.

c) *Esamenele de maturitate.*

1. **Esamenulŭ oralŭ de maturitate** cu scolarii din clasa III-a com. va fi Lunĭ în 18 (30) Iuniu înainte şi după ameḑĭ.

2. **Esamenulŭ oralŭ de maturitate** cu scolarii din clasa VIII-a gimn. va fi Miercurĭ în 27 Iuniu st. v. înainte şi după ameḑĭ.

d) *Vinerĭ în 29 Iuniu st. v.*

După serviciulŭ divinŭ împreunatŭ cu rugăciunea de mulţămită în biserica Sf. Nicolae din Scheiu sĕ va încheia anulŭ scol. 1883-84 cu cetirea clasificaţiunilorŭ şi cu împărţirea premiilorŭ în sala cea mare a Gimnasiului.

La aceste esamene publice precum şi la festivitatea de încheiere are onóre Direcţiunea a învitá pe părinţii scolarilorŭ precum şi pe toţĭ amicii şi binevoitorii scólelorŭ nóstre,

Braşovŭ, în 11 Iuniu 1884.

DIRECŢIUNEA
şcólelorŭ medii române ort.-orient.

*

Scólele poporale române gr. or. din Săcele, — în presenţa a câte doi comisarĭ din sînulŭ corpului didacticŭ conferenţialŭ, îşĭ vorŭ ţine esamenele publice de véră în ḑilele următóre dela órele 8—12 a. m. şi 2—5 a. m.

Dumineca, 17 Iuniu, scóla din Turcheşiu sub presenţa învĕţătorilorŭ comisarĭ: Ion Dariu, Vasilie Domşa.

Lunĭ în 18 Iuniu, scóla din Cernatu sub presenţa învĕţătorilorŭ comisarĭ: Anastase Bârsanŭ, Stefanŭ Dragomirŭ.

Marţĭ, în 19 Iuniu, scóla din Dêrste sub presenta învĕţătorilorŭ comisarĭ: Petru Debu, Ioan Zechil. —

Mercurĭ, în 20 Iuniu, şcóla din Satulungŭ bis. Sânţilorŭ „Archangelĭ« sub presenţa învĕţătorilorŭ comisarĭ: Vasile Domşa, Ionŭ Capĕtă şi Niculae Bĕrsanŭ.

Joi, în 21 Iuniu, scóla din Satulungŭ bis. S·lorŭ »Archangelĭ‘ sub presenţa învĕţătorilorŭ comisarĭ: Ión Dorca, Anastase Bârsanŭ şi Neculae Munteanŭ.

Sâmbătă, în 23 Iuniu, scóla din Bacĭfalu sub presenţa învĕţătorilorŭ comisarĭ: Anastase Bârsanŭ, Stefanŭ Dragomirŭ.

In şedinţa proximă a conferinţei învĕţătorescĭ, toţĭ comisarii au se raporteze în scrisŭ despre resnltatulŭ esamenelorŭ, la carĭ au participatŭ.

Din şedinţa conferinţei învĕţătorilorŭ din tractulŭ conferenţialŭ Săcele, ţinută în Satulungŭ, la 14 Iuniu, 1884.

A. Bârsanŭ, v. pres. — Vasile Domşa, secretarŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iunie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.60
Rentă de aurŭ 4% . . .	91.40
Rentă de hârtiă 5% . .	88.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.60
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	114 80
Renta de hârtiă austriacă	80.05
Renta de arg. austr. . .	80.90
Renta de aurŭ austr. . .	102.15
Losurile din 1860 . . .	135.25
Acţiunile băncei austro-ungare	857.—
Act. băncei de creditŭ ung.	301.75
Act. băncei de creditŭ austr.	301.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	'.69
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.60
Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 13 Iunie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	93	vênd.	$93\frac{3}{4}$
Renta rom. amort. (5%) . .	»	$94\frac{1}{4}$	„	95
» convert. (6%) . .	»	$96\frac{1}{2}$	»	$100\frac{3}{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	33	»	$33\frac{1}{2}$
Credit fonc. rural (7%) . .	»	$104\frac{3}{4}$	„	$105\frac{1}{4}$
» „ „ (5%) . .	„	$92\frac{1}{4}$	„	$93\frac{1}{2}$
» » urban (7%) . .	»	104	„	106
» » „ (6%) . .	»	$100\frac{1}{4}$	»	104
» „ » (5%) . .	»	$29.\frac{1}{4}$	»	$91\frac{1}{4}$
Banca naţională a României	„	1393.	„	1435
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	„	333.	„	338
« » » Naţională . .	„	235.	»	$239\frac{1}{2}$
Aurŭ	„	—.——	»	5.30
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.07.	„	2.09

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 27 Iunie st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vênd.	9.27
Argint românesc	»	9.20	»	9.25
Napoleon-d'orĭ	»	9.66	»	9.68
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.98
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.63	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Onaciu Sándor, királyi törvényszéki biró.

Nr. sz. 55.—1884. Csödbiztos.

Arverési hirdetmény.

Alólirt csődbiztos közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék mint csödbiróságnak 2851—1884 sz. végzése, valamint a csödválasztmánynak 1884 Junius hó 24-én hozott határozata folytán a Karácsony Miklos csödtömegéhez tartozó bólti áruk 1884 Julius ho 3-án délelőtt 9 orakor Csernátfaluban, az üzleti helyiségben nyilvános árverésen a következő feltételek alatt a legtöbbet igérőnek el fognak adatni; u. m.

1. Elárvereltetnek a csödleltár 1—779 tételéig felvett bolti áruk 2976 fr. 99 kr. kikiáltási árban külön és a 780—804 tételig felvett áruk 359 frt. 50 kr. kikiáltási árban ujból külön.

2. Az áruk ezen két csoportban a kikiáltási aron alul is el fognak adatni.

3. Venni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% át készpénz vagy ovadék képes papirokban a kiküldött kezéhez letteni.

4. A csödválasztmány fenntartja jogát, hogy az árverés befejezésétől számitandó 24 óra alatt az árverési cselekményt elfogadja-e vagy nem. Ha a választmány az elért eredménnyel meglesz elégedve, vevő köteles az egész vételárt azomal lefizetni, mivel csak ugy adatnak át az áruk; — ha ellenben a csödválasztmány az eredménnyel nem lesz megelégedve, ugy az árverés hatálytalan és a bánátpénz vissza fog adatni.

Brassó, 1884 Junius hó 25-én.

A kir. törvényszék. Onaciu, csödbiztos.

Tipografia Alexi Braşovŭ.